

Hensynet til at undgaa den ordinære Retsplejes *Langsomhed* og *Bekostelighed* og Hensynet til at skabe en med *særlig Sagkundskab* udrustet Ret i Tvistigheder angaaende Mangler ved Husdyr. Som det nærmere skal paavises, kan imidlertid ingen af disse Hensyn længere paaberaabes, efter at Retsplejereformen af 1916 i en Aarrække har virket i Praksis, saaledes at der haves et virkeligt Sammenligningsgrundlag mellem den moderne Retspleje ved Domstolene og Retsplejen ved Husdyrvoldgiftsretterne.

Hvad først angaar Retsfølgningens *Varighed* er det formentlig ikke rigtigt, at Voldgiftsretsbehandlingen gennemgaaende er hurtigere end Behandlingen af tilsvarende Sager ved de ordinære Domstole¹). Ifølge den nugældende Voldgiftsretslovs § 6, Stk. 2, skal Kendelse i første Instans som Regel afsiges inden 6 Ugers Forløb fra den Dag, da Voldgiftsmændene er udmeldt. Men er Spørgsmaal Sagen vedrørende indbragt til det veterinære Sundhedsraads Betænkning, hvad meget hyppigt er Tilfældet, eller er det „af anden Grund ugørligt“ at tilvejebringe de nødvendige Oplysninger inden for den nævnte Frist, kan der fastsættes Forlængelser af denne i indtil to Gange fire Uger, jfr. den anførte Lovbestemmelse. Faktisk trækker Sagen ofte stærkt i Langdrag allerede i første Instans, dels paa Grund af, at der skal indhentes sagkyndige Erklæringer²), dels fordi Vidneafhøringer skal finde Sted ved den ordinære Ret. I Modsætning til den oprindelig fastsatte Ordning, der udelukkede Appel, kan dernæst efter den gældende Lovs § 7 Appel til en staaende Voldgiftsret finde Sted med Overøvrighedens Tilladelse, jfr. herom nærmere nedenfor, men for denne Appelbehandlings Varighed gælder tilsvarende Regler som for Behandling i 1ste Instans. Selve Appelfristen er ganske vist ifølge § 8, Stk. 1, noget kortere end Ankefristen for Underretsdomme (14 Dage mod 4 Uger), men en tilsvarende Forkortelse vilde vel — hvis det findes af afgørende Betydning — kunne foreskrives for Anke fra Underret til Landsret i disse Sager. Nogen Forkortelse af de ovenfor angivne Frister for Behandlingen for Voldgiftsretterne vil derimod ikke være praktisk gennemførlig. Naar bortses fra den Fremskyndelse af Sagsbehandlingen, der kan opnaas i de Tilfælde, hvor Sagerne afgøres forligsmæssigt, i hvilken Retning der, som det paavises i det følgende, gælder de samme Muligheder, hvad enten Sagen behandles for Voldgiftsret eller i den ordinære Retspleje, kan der ikke i den gældende Ordning paapeges nogen Omstændighed, der sikrer eller blot muliggør en særlig hurtig Procesmaade. Tværtimod vil Sagsbehandlings Udspaltning i en Hovedforhandling for Voldgiftsretten og Vidneførsler ved Underretterne afgive Formodning for, at Voldgiftsretsbehandlingen bliver langsommere end Domstolsbehandlingen, der i vidt Omfang muliggør, at Vidnerne afhøres ved den dømmende Ret. Hertil kommer, at den almindelige Retspleje indeholder en Række Muligheder for Sagens Fremskyndelse, som ikke findes i Voldgiftsprocessen, saaledes den ved Retsplejelovens § 302, som den er ændret ved Lov Nr. 209 af 23. Juli 1932, indførte Adgang for Retten til at indkalde Parterne til personlig Afhøring under Ansvar straks paa Sagens første Tægtedag, Dommerens øvede Procesledelse og hans juridiske Sagkundskab, der paa Stedet kan klare Tvivlsspørgsmaal, der uden denne Sagkundskab kan sinke Sagens Behandling.

Det næste Spørgsmaal er, om Voldgiftsretslovgivningen har skabt en *billigere* Retspleje. Til Besvarelse af dette Spørgsmaal har Udvalget, som omtalt ovenfor Side 9, indhentet et omfattende Materiale, jfr. Bilag 4*).

Sammenholdes dette Materiale med de som Bilag 5*) aftrykte Oplysninger om de almindelige Retsafgifter, samt med de gennem Sagførerraadet indhentede Besvarelser fra Kredsbestyrelserne, faar man et klart Billede af, at Husdyrvoldgiftslovgivningen

¹) Fremdraget paa Rigsdagen bl. a. af Godskesen i 1921, Landstingstidende 1921—22 Sp. 129.

²) Jfr. Beretning om De samvirkende danske Landboforeningers Virksomhed i Aaret 1931—32, Side 73.

*) Bilagene ikke optrykt her.